

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

VÝROČNÁ SPRÁVA 2008

VÝROČNÁ SPRÁVA 2008

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

VÝROČNÁ SPRÁVA 2008

Vydavateľ:
© Národná banka Slovenska

Adresa:
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava

Telefón:
02 5787 2141
02 5787 2146

Fax:
02 5787 1128

[http:// www.nbs.sk](http://www.nbs.sk)

Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné
účely je povolené s uvedením zdroja.

ISBN 978-80-8043-133-4

OBSAH

ÚVOD	5	4.7 Vývoj na finančnom trhu v roku 2008	64
1 VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE	9	5 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH	69
1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien	11	5.1 Emisia slovenských peňazí	71
1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	13	5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia v SR	72
1.3 Ekonomický vývoj v Českej republike, Poľsku a Maďarsku	15	5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie	74
2 MENOVÝ VÝVOJ	19	5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa	75
2.1 Vývoj ekonomiky	21	5.1.4 Príprava na zavedenie eura v SR od 1. januára 2009	75
2.1.1 Vývoj cien	21	5.1.5 Sťahovanie slovenských peňazí z obehu a ich ničenie	75
2.1.2 Hrubý domáci produkt	24	5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	76
2.1.3 Trh práce	27	5.2.1 Falzifikáty slovenských korún	76
2.1.4 Finančné hospodárenie	29	5.2.2 Falzifikáty cudzích mien	77
2.2 Platobná bilancia	29	6 PLATOBNÝ STYK	79
2.2.1 Bežný účet	29	6.1 Právne a inštitucionálne aspekty	81
2.2.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	33	6.2 Platobný systém Slovenskej republiky	82
2.2.3 Devízové rezervy	35	6.2.1 Konceptia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura	82
2.2.4 Zahraničná zadlženosť SR	35	6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS	83
2.2.5 Nominálny a reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny	36	6.2.3 Platobné karty	85
2.3 Verejný sektor	37	6.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	86
2.4 Menový vývoj	37	6.4 Prípravy na zavedenie eura	88
2.4.1 Menové agregáty	37	7 ŠTATISTIKA	91
2.4.2 Pohľadávky lízingových a faktoringových spoločností a spoločností splátkového financovania	40	7.1 Menová a finančná štatistika	93
2.4.3 Úrokové miery	40	7.2 Štatistika štvrtročných finančných účtov	94
3 OPERÁCIE NBS NA MENOVÉ ÚČELY, DEVÍZOVÉ OPERÁCIE A INVESTIČNÉ AKTIVITY PRI SPRÁVE DEVÍZOVÝCH REZERV	43	7.3 Štatistika poisťovní, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia	95
3.1 Operácie menovej politiky	45	7.4 Štatistika nebankových subjektov	95
3.2 Devízové operácie	49	8 ZAHRANIČNÉ AKTIVITY	97
4 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM	51	8.1 Európska únia (EÚ)	99
4.1 Regulácia finančného trhu na území SR	53	8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	99
4.2 Normotvorná činnosť útvaru dohľadu	53	8.3 Spolupráca NBS s medzinárodnými dohľadacími inštitúciami	100
4.3 Povoľovacia činnosť útvaru dohľadu	58	8.4 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania a zahraničná technická pomoc	101
4.4 Ochrana klienta	60		
4.5 Dohľadacia činnosť útvaru dohľadu	61		
4.6 Analytická činnosť útvaru dohľadu	63		

9	PRÍPRAVA NA ZAVEDENIE EURA V SR	103	12	KOMUNIKÁCIA	125
9.1	Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura	105	13	EKONOMICKÝ VÝSKUM	131
9.2	Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy	106	14	SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2008	137
10	LEGISLATÍVA	109		SKRATKY A SLOVNÍK	175
11	INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ	115		ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK	187
11.1	Inštitucionálny rámec	117			
11.2	Ľudské zdroje	119			
11.2.1	Personálny vývoj	119			
11.2.2	Odmeňovanie zamestnancov	120			
11.2.3	Sociálne náklady	120			
11.3	Organizácia a riadenie	120			
11.4	Vzdelávanie	120			
11.5	Národná banka Slovenska sa stala súčasťou Eurosystemu	122			

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

ÚVOD

Úvod

Rok 2008 bol šiestnástym a zároveň posledným rokom výkonu samostatnej menovej politiky NBS na Slovensku. Začiatkom roka Slovenská republika s rezervou dodržala maastrichtské kritériá, a tým splnila kľúčovú podmienku na zavedenie eura. Dňa 8. júla 2008 prijala Rada EÚ konečné rozhodnutie o prijatí eura na Slovensku. Od 1. januára 2009 je Slovensko členom eurozóny a NBS integrálnou súčasťou Eurosystemu.

V roku 2008 na Slovensku pokračoval dynamický hospodársky vývoj. Ekonomický rast meraný HDP v stálych cenách dosiahol 6,4 %. Medziročne sa zvýšila aj zamestnanosť a klesla nezamestnanosť. Po relatívne dlhom období neustále sa zrýchľujúcej dynamiky však nastal v priebehu roka 2008 zásadný obrat vo vývoji. Zo štvrtročných údajov vyplýva postupné spomaľovanie tempa hospodárskeho rastu. Klesol zahraničný dopyt a utlmil sa aj rast investičnej zložky domáceho dopytu. Celkový domáci dopyt si v roku 2008 zachoval rastovú dynamiku vplyvom rýchlejšieho rastu spotreby.

V období hodnotenia našej pripravenosti na prijatie spoločnej európskej meny dosiahol 12-mesačný priemer medziročnej inflácie na Slovensku hodnotu 2,2 %. Slovenská republika splnila maastrichtské inflačné kritérium s rezervou jedného percentuálneho bodu. Neskôr sa však inflácia postupne zvyšovala. Ku koncu roka 2008 dosiahla inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien 3,5 %. Určujúcimi faktormi cenového rastu na Slovensku boli faktory mimo vplyvu menovej politiky, a to vývoj svetových cien energetických a poľnohospodárskych komodít.

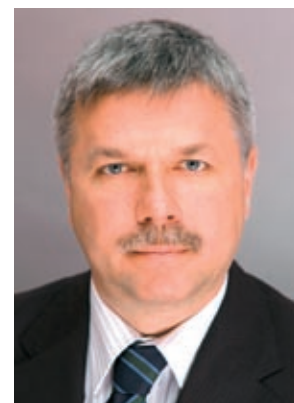
Kurzová politika sa uskutočňovala v súlade s členstvom slovenskej koruny v mechanizme výmenných kurzov (ERM II). Priaznivý hospodársky vývoj zaznamenaný začiatkom roka sa premietol do posilnenia rovnovážneho reálneho kurzu, a preto Slovenská republika požiadala o druhú zmenu centrálnej parity v priebehu dvoch rokov. Centrálna parita bola k 29. máju 2008 revalvovaná z úrovne 35,4424 SKK/EUR na 30,1260 SKK/EUR. Táto hodnota centrálnej parity bola neskôr vyhlásená za konverzný kurz koruny voči euru.

Niektoré očakávané výhody zavedenia eura sa prejavili ešte pred samotným vstupom našej krajiny do eurozóny. Medzi tieto výhody môžeme zaradiť najmä vyšší medzinárodný rating Slovenska a stabilitu meny. Krátko po oficiálnom schválení vstupu do eurozóny bol Slovensku pridelený najvyšší rating vo V4. Po tom, ako sa vplyv globálnej finančnej krízy začal prejavovať na hospodárskom vývoji v regióne, pocítili sme prínos spoločnej meny k celkovej stabilite hospodárstva. Na rozdiel od mien okolitých krajín sa trhový kurz slovenskej koruny v závere roka 2008 neznehodnotil.

Národná banka Slovenska pokračovala vo výkone menovej politiky v súlade s Menovým programom do roku 2008 a realizovala stratégiu inflačného cieľenia v podmienkach ERM II. Prioritne teda sledovala udržiavanie cenovej stability. Vzhľadom na blížiacie sa prijatie eura nasledovala NBS v oblasti úrokovej politiky rozhodnutia menovej politiky ECB a od októbra 2008 trikrát znížila základnú sadzbu spolu o 175 bázických bodov na 2,5 %.

V roku 2008 vrcholil viacročný proces príprav na zavedenie eura. Spoločnou snahou všetkých zúčastnených subjektov sa podarilo zabezpečiť dostatočnú pripravenosť obyvateľov, verejných inštitúcií i súkromného podnikateľského sektora na bezproblémové prijatie spoločnej európskej meny. NBS zohrala v tomto procese veľmi dôležitú úlohu a prispievala k jeho plynulému a úspešnému priebehu od samého začiatku.

NBS priamo riadila činnosť Pracovného výboru pre banky a finančný sektor a Pracovného výboru pre komunikáciu. Najdôležitejšou úlohou v oblasti hotovostného platobného styku bolo predzásobenie eurovou hotovosťou. Pri zabezpečení euromincí využila SR ako prvá z nových členských krajín EÚ, ktoré prijali euro, služby mincovne na svojom území. NBS bola zodpovedná aj za plnenie veľmi náročných úloh v oblasti bezhotovostných platobných systémov. NBS koordinovala najmä pripojenie bankového sektora vrátane NBS na pan-európsky platobný systém TARGET2, ako aj transformáciu súčasného me-

dzibankového platobného systému SIPS na retailový platobný systém EURO SIPS s konečným zúčtovaním v TARGET2.

Druhý z výborov v gescii NBS riadil prípravu a realizáciu komplexnej informačnej kampane. Cieľom kampane bolo poskytnúť slovenskej verejnosti praktické informácie o všetkých potrebných faktoch pred zavedením eura. Ťažiskom bola mediálna kampaň, ktorá sa začala v marci 2008 – symbolických 300 dní pred zavedením eura. NBS sa spolupodieľala na distribúcii viacerých publikácií. Medzi kľúčové patrili dve zásielky do všetkých domácností. NBS pripravila a uskutočnila odborné semináre a konferencie o zavedení eura a pokračovala vo vzdelávaní bankových a iných pracovníkov v súvislosti so zavedením eura. Výsledky a účinnosť kampane sa merali prieskumami verejnej mienky, ktoré potvrdili jej vysokú kvalitu. Z prieskumov zároveň vyplynulo, že najdôveryhodnejším zdrojom informácií o eure bola pre obyvateľov práve Národná banka Slovenska.

Popri úlohách realizovaných v rámci pracovných výborov splnila NBS v roku 2008 množstvo ďal-

ších úloh definovaných v internom pláne na zavedenie eura. NBS musela harmonizovať množstvo činností, štatistických údajov a aplikačného programového vybavenia s Európskou centrálnou bankou. Zavedenie eura na Slovensku si vyžadovalo prípravu na výkon spoločnej menovej politiky, na zmeny v správe devízových rezerv, ale aj vo výkazníctve. Takisto bolo treba pripraviť viaceré právne dokumenty vrátane vykonávacích predpisov na vykonanie zákona o zavedení meny euro v Slovenskej republike.

Priaznivý vývoj ekonomických fundamentov Slovenska v roku 2008 prebiehal v prostredí nastupujúcej externej finančnej krízy. Globálna finančná kríza spôsobila spomalenie reálnej ekonomickej aktivity najprv vyspelých štátov a v poslednom štvrtroku 2008 aj rozvíjajúcich sa ekonomík. Vplyv krízy na slovenské hospodárstvo bol v tom čase veľmi mierny. O to dramatickejšie sa javí účinok globálnej hospodárskej krízy na našu ekonomiku zaznamenaný začiatkom roka 2009. Tesne po úspešnom zavedení eura tak slovenská ekonomika stojí pred ďalšou náročnou výzvou – minimalizovať negatívny vplyv globálnej recesie a obnoviť rast domácej ekonomiky.

Máj 2009

Ivan Šramko
guvernér